

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő s kiadó tulajdonosnál ur. utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybűt pedig minden királyi posta-hivatálnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fűlvétetik s pontosan és jutányosan közölhetik.

Figyelmeztetés Előfizetésre. Testvér kettős lapjainkra folyvást előfizetheti, Budapesten: borítékalanul s házhoz küldéssel félévre 5, borítékosa helyben vagy postán 6 pengő forinttal. Vidéki pártfogóit az előfizetési díjt biztos alkalom, szorgalom-vagy gyors-kocsi által hibátlan cím-beküldés mellett uri utca 453 sz. Trattner-Károlyi házba tisztelettel kéri utasíttatni a szerkesztőség.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: (kegyes alapítvány; nyugalmazás. A pisztoly idő előtti elszűtése gr. Széchenyi Istvánról; a magyar kereskedelmi társaságról; Szabolcsmegyei közgy. tárgyai; megyei szabályok öszveszedése; perszikkasztási eset; tüzkármentő tntézet; Somogy megyei követszámoló és törvényhirdető gyűlés; Fiumei követszámolás s vasuterv iránti határozat; czáfolat s eligazítás Komárommegyéből; budapesti napló; gazd. egyesületi munkálkodások; s febr. skán közgy. főkegyesületek országsszerite létrehozása s öszveolvasztása iránt; gyáralapító részvénytársaság; budapesti négyletek.)

Amerika (szőkevény néger rabszolga-vadászat; Texas bekebelesítési ügye satb.)

Spanyolország (Rianzaresi hg (Munoz, Krisztina férje) megiszteltetése; udvartartási költség; sat.)

Anglia (Crolly püspök levele O Connellhez.)

Franciaország (válaszfoirat iránti vitakozások a felsőházban; alsóházi felírás-javaslat.)

Poroszország (a National köhelt hírei a porosz királyi alkotmányadásról.)

China (a francia követség fogadtatása s chinai részről számára adott lakoma.)

Külföldi elegy.
Ertesítő.

Magyar- és Erdélyország.

Kegyes alapítvány. Karolina Auguszta özvegy császárné s királyné ő felsége, mint számos jótékony egyesület, úgy a kolozsvári négyesületek is legfelsőbb védaszszonya s pártfogója. folyó jan. 8dikán Lazanszky grófné által özv. báró Józsika Jánosné ő exejához intézett levelében, 2000 ezüst forintot adományozott a kolozsvári (külső-monostor utcai) szegények házának maradó tőkétől ajándékozni, mellynek kamatja mind addig a tőkéhez csatoltassék, míg ez által s más nagylelkű emberbarátoktól remélhető kegyes adományokkal annyira növekszik a tőke, hogy a szegények házának évenkénti szüksége mindenkor fedezve legyen. Látván es. s krné ő felsége a benyújtott számadásokból, hogy ámbár az egyesület huszonegy évi fáradozása és igyekezete nem volt siker nélkül, levén a szegényeknek tulajdon lak- és dolgozóházok s veteményhelyök is; mindazáltal a sürgetőbb készpénzbeli szükségek nincsenek biztosítva, ugyan is több kedvező vagy kedvetlen körülménytől függ az uszó-és fűrdő-intézet jóvedelmezése, a kertbeli kétemeletű épület kibérletése, a gyárban készülendő gyapjumivek bizonytalan eladhatása, végre a részvevő tagok is olly kevés számra apadván, császárné s kir. ő felsége azt kívánja, hogy olly készpénz-tőke megszerzésében igyekezzenek az egyesület, mellynek kamatja a sürgetőbb szükségeket mindig fűdözhesse és e szerint ezen hasznos jótékony intézet jóvendője biztos lábra legyen téve. Aldás a nagylelkű s kegyes fejdelemasszonyra, ki több gyönyörűségét a szegények könyei letörülésében s inségök enyhítésében találja! Erd. lap.

Ő es. s ap. kir. ő felsége Dévics József veszprémi k. sóárnokot testi gyöngesége miatt ideiglen nyugalomba helyezni méltóztatott.

A' pístoly időelőtti elszűtése.

Egy idő óta nagyobb életre ébredt a magyar. És ezen lehetetlen nem örvidenie. Mert élet nélkül nincs kifejlés, nincs előmenet. — Azon mozgékonyaság azonban, melly természetes következménye ezen fejedező életnek, s melly honunk minden osztályiban mutatkozik, nem mozog azon rendben és azon vágásokban — legalább saját individualis felfogásom s meggyőződésém szerint — mihez képest ezer gond és aggodalom ne tornyosulna fel a hűdegebb vérű honfi keblében, hogy valljon mind azon erő és gyönyörű lelkesedés, melly most annyi hű kedélyt melegít, nem fog e vajmi kevés haszonnal, magyar szalmatűzként ismét elpárologni, sőt nem fog e olly visszahatást szűlni, melly még hátrább lök, igen s pedig minden tekintetben még hátrább lök, mint vala azon pont, mellytől közelebbi időkben uj aerának indult vérvünk.

Nem tartozom a' félénkek, sem a' fekete jóslók sorába. De ha számba veszem tehetségünk és időnk aránylag csekély voltát, a' teendőknék viszont aggasztólag felhalmozott tömegét, s tapasztalni vagyok kénytelen, hány vágásban mozog erőnk, s mikép hajlja egy idő óta mint hagymáz-álomban egyik idea, indítvány, vállalat, terv a' másikat: akkor valóban gyengülnek idegeim, elhagy minden remény, s ravatalban jelenik meg lelkeim előtt honunk jóvendője. Mert hogy azon quot capita

tot sensus-féle baj, mellyben sűnylünk, s azon viselkedet: ezt is azt is, itt is ott is, mi mai nap szédítő tömegben és ezer árnyéklatokban hozatik szűnyegre, egyszerre életbe léptetni akarni egyebet szűhessen, mint lázas állapotot, vagy tökéletes szűtőszűtést, azt én, csekély eszemmel legalább, és saját körülményeink között felfogni nem vagyok képes. Saját körülményeink között mondom, mellyekben soha nem szabad felejtenünk öszszeköttetésünket, s hogy nemzeti üdülésünk tekintetében nálunk nem egyedül arról van szó: kitisztítani a' hon régi rozsdáiból s conserválni a' benne levő jót, de mindenek fölött kifejtetni, ha szabad volna mondani, teremteni kell uj elemeket, ha hogy elgázoltatni, elolvasztatni nem akarunk.

Politikámnak fő rendszere ennél fogva — mert nemzeti nyavalánkru s javulásunk processusáról mindig egyformán gondolkoztam — bizony ma is csak az, mint volt azelőtt, hogy tudniillik:

“Erőnkkel, mert olly csekély, mód nélkül kell gazdálkodnunk, s e' szerint mennyire lehet, öszszepontosítunk azt egy egy célra, ha hogy örökleg, mint eddig, a' legdivergensebb nép képében megjeleni, és siker helyett romokat állítani, sőt többszer ‘igen mint nem’ kudarcot vallani nem akarunk;” s aztán hogy

Ollyasokat, mennyire csak lehet, kerűlnünk köteleesség, mik nagy visszahatást szűlhetnének, ollyasokat pedig éppen nem szabad művelnünk, miknek ellenhatásuk hihetőleg erős fogna lenni mint hatásuk. Mert hiszen nemzeti lényegünk még nem erős, s ekkép illy procedura által nem hogy üdülünk, de éppen ellenkezőleg nagyobb kisebb mértékben minden esetre hátralökötünk.

S most kérdem a' tisztelt olvasót, s bár üsse fel minden szavamat, s mutasson minden tettemre, ugyan elhagyatam-e politikai pályámon valaha is ezen vágást?

E' rendszerujabb időben azonban nem tetszett, mert hiszen mint infallibilitási igénynyel állítva volt “Nem lehet nemzetet systemákba szűritni, vagy éppen követelni, hogy systematice éljen;” honnét aztán ezen uj tanok adeptjei, minden legkisebb scrupulus nélkül követvén keblük istenét (??) még mélyebben belé vitték mind azon hibákba a' magyart, mellyektől mindig szenvedett, mellyekre olly különös hajlandósága van, és mellyekből kigyógyításához én is reméltem járulni, s mellyek: “felfűvalkodott öntulbecsülés, s innen eredő újhuzási hajlam és dacz, s minden erőnek legezéliránytalanabb szűtáprítása, elágaztatása.” — Lásd, tisztelt olvasó! nemzetünk évrázait, és mindenütt az érintett tyusra akadandasz, és nézz körül most, s nem fogod tagadhatni, hogy igazat mondok, s hogy teljességgel lehetetlen, illy eloszlott erőkkel s illy modorral, mint a' millyennel mi eszelekszünk, bármilyen nagyobbat is eszközlenni.

Sikert, állanló nagy sikert, lelkesedés még nem szűl; ehhez józan számítás és ebből eredő előleges megfontolása s egybeponosítása az erőknék is szükséges. S erre, mint mondom, az újabb iskola hősei nem voltak elég tekintettel, mihez képest közelebb is vagyunk, mint magunk is gondolnók, egy tökéletes szűtőbomláshoz, vagy hogy “idegen erő” fog némi egyebekben is fölöttünk rendet tenni, car l'insuffisance amène l'arbitraire, valamint mai nap már alig gyakorolhatjuk némi nagyobb, mint például szabad választási jogainkat, bajonettes dajkák nélkül, minél, kérdek az irtalmas Istenért bárkit, ugyan lehet-e szívrehatóbb, szemet nyitóbb constitutionalis torzkép, kivált ha ezen protegált állapot-hoz még azon újhuzási betyár dacz is járul, melly nem egy a' gyár statusférfinak egész politikai kincsalmaza?

Nincs most időm, vagy inkább: nem tartom e' jelen időt alkalmasnak arra, hogy ezennel kitarjam mind azon hibákat, mellyek itéletem szerini “tevés

és nem tevés” által el voltak balru jobbrul, intra et extra muros követve a' legközelebbi 4 év folytában honunk fölött; erre mondom nem tartom e' jelen időt még alkalmasnak, mert igen is forrnak a' kedélyek még, és azon lázas állapot, mellyre újabb időkben fel lön csigázva vérvünk, még nem tért elégséges enyhülésre. De még legnagyobb általánosságban sem szólottam volna már ismét fel, mert valóban még nem vagyok magammal tisztában vágásombul kioldott helyzetemben, s miután a' már kikötőben levő adó bárkája, mellyben én is eveztem, a' mult országgyűlés legutolsó stadiumában olly felette idétlenül hajótörést szenvedett, mit műveljek, és hátralevő csekély erőmet s tán már kevés napjaimat mire fordítsam; miután azonban bizonyos résznek némi egyedeitől, kik éppen nem tesznek nézetem szerint, sőt kiknek szinte egy lépését sem tartom in ultima analysi — hogy többet ne mondjak — legrövidebben és legbiztosabban célra vezetőknek, az állítatik, hogy az általuk most újabbrul szűnyegre hozott, s de facto gyakorlatba vétetni szűndöklött “saját megadóztatási pístoly-elsűtés,” melly Tolnában vette elejét, nem egyéb, mint saját utmutatásom utáni eljárás, bizony többet nem hallgathatok, s illy ráfogás ellen ezennel legűnnepeyesebben protestálni vagyok kénytelen.

Tanítószűkbe űlni és ex tripode oktatni a' nemzetet, soha nem volt célom. Megmondám a' magamét, mennyire jogom volt, és mennyire illyest szabadon gyakorolhaték is; de ha valaki tanítványomnak vallja magát, s úgy fogta fel rendszeremet s általánosan politikám lényegét, mint az érintett időelőtti pístoly-elsűtés dögében teszi nem egy, azt egyenesen repudiálom.

En — és nem mondom, hogy én látok legtisztábban — de én az Istentől adott velömmel a' közteher-hordás életbeléptetését tartom, mint ma 1845 áll a' világ és Magyarország, minden teendőnk alphájának. Mind azok ennél fogva, kik közterhet viselni nem akarnak, elleneim, valamint azok, kik illyest viselni sovárganak, frigyeseim; csak hogy ezen utolsó Istenért ne “sűssék el a' pístolyt időelőtt” mert akkor, mint mondom, repudiálom őket, s am állítsanak más tábor, tűzzék fel a' “veletek, nélkülöletek sőt ellenetek” féle dandárt, tessék, jó szerencsét; de rám ne méltóztatassanak fogni, hogy ez nem egyéb mint tervem, s hogy egyedül tanítványaimként eszeleksenek.

Mind abban, mit az adó ügyéről irtam s mondtam, mindig igen megkülönböztetém nézetemet a' dolog iránt in abstracto és kivételes körülményimhez szabva, attul, hogy valljon mikép lehetne olly kevert és az adótul annyira irtózó táborral, mint a' magyar, csatát nyerni. — Ezen megkülönböztetést sőt disant discipulusaim azonban, mint látszik, nem igen vették vagy nem igen akarták venni észre, kik — közbevetőleg legyen mondvá — nem azért affectálják átellenemben a' szerény tanítványi szerepet, mintha tanácsomra egy batkát is hajtának, hanem azon okbul, hogy részint csekély sulyom által is szerezzenek ujoncokat, mivel a' közönségnek hidegebb vérű osztálya tán bennem is bizik egy kissé; részint hogy a' felszines olvasó előtt következtelenségbe keverve, tökéletesen leverjenek lábaimról, mikép aztán rozsaló szavam ne zavarhasssa meg többé utópiai álmaikat. Az érintett megkülönböztetést, mondom, nem méltatták, vagy méltatni nem akarták figyelemre, s ekkép mind azon mondasimat, mellyeket in abstracto hoztam fel, betű szerint látszának venni, mint például: “Fizetek ide, fizetek oda, bár mennyit, bár ellenőrség s felelősség nélkül sat. sat.”; a' közönség fizetési kedvét s hajlamát s egyéb szűrteket ellenben, miknek a' gyakorlati élet mezején mindenek előtti tekintetbe vételét ajánlottam, mennyire csak bírtam, egészen kihagyták számításaimból, honnét aztán, a' dolognak csak egy oldalát tekintvén és mindent e-

gyedül saját állásukból bírálván, ugy cselekedtek, t. i. legközelebről Tolnában sat. mint cselekedett egykor például Tomori gloriosae memoriae, vagy újabb időkben Murat — körül Napoleon, mint mondják, azt állítá: csak egy kissé több esze lett vala, és győzhetetlen lett volna, 's ki rendszerint csak saját karját, saját jó lovát, és egyedül saját bátorságát véve fontolóra — nyargalt 's nyargalt előre mint vihar, nem gondolván, francia vasas gárda vagy életét annyira szerető napolitán van-e mögötte, míg elvégre csak azon vette észre magát, hogy bizony leestett fejről a korona, vajmi lelkes de vajmi hézagosszámításainak vég stadiumában pedig Calabriában betű szerint népsöpredék és kofák hurczolták őt tragi-comicai végéhez.

Fizetés dolgában pedig a magyar valóban nem áll magasabban — ne csaljuk magunkat — mint esataterén a napolitán; miből per analogiam azt hiszem minden hosszas demonstratio nélkül önként foly, hogy olyféle daliás tett, mint vala Tolnában az általam egyébiránt igen tisztelt tolnai volt első követé, magában és in abstracto vajmi gyönyörű és szívet olvasztó lelkesedés ugyan, de a gyakorlati élet mezején bizony nem egyéb, mint Murat-mélységű 's körülbelül hasonló sikert szülő felfogás.

Búba sülyed a jobb ember kedélye, amnyi szép tulajdost, magas lelkületet, szeplőtlen erényt, 's oly megtörhetlen hazafiságot összepontosultan tapasztalni egyénben, 's mind ezek fölött oly kevéssé ügyes és oly rövidlátó kocsist!

Valljon mit akar 's mit gondol az érintett áldozó, kinek egyébiránt barátja vagyok, 's reméllem, ő is enyim, mi azonban, "ha Magyarország sorsáról van szó, nem tántorít, mert vajmi magasban áll elöttem a haza, mint barát vagy pajtás; kérde: mit akar, mit remél? Azt hiszi, azzal kecsgeti magát, hogy majd utána fog iramlani a tehetős? O nagy Isten, milly szép de milly utopiai álom! — A tehetetlenebb, néhány egyes gazdagabb, megengedem követni fogja a gyönyörű példát; de azok, kiknek erszényükre legnagyobb szüksége volna szegény honunknak, azok még erősebben elfogják sánczolni magukat minden fizetés elől, mint valaha eddig; 's valljon ebből mi lesz? Meghasonlás, újhuzás, nemzeti elágzás, 's ebből? Bellum nihil habentium contra habentes, et habentium contra nihil habentes, és elvégre "inter duos litigantes tertius sat." — És ez természetes. Most például, az érintett "pistoly-elsütésről" már illyeseket hallottam saját magam 's pedig többek előtt, 's legkisebb ellenvetésre nem talált, sőt köz hahotát okozott: "Egyedüli ember, kinek legkisebb családi gondja sincs, ki kénytelenségből cynicus, mert hiszen teste az élvezet egy nemét sem bírja el, 's kinek pénz ekkép nem ér többet, mint aggastyánnak menyecské, és ki 'valamint virág a gasteini vizekben' ugy üdül fel a sokaság éljen-rivalgási közt, 's ki e fölött erősen dúsz, ugy hogy már előre veri a pénzt sat. sat. ugyan nagy trumf 300 for. évenként!"

Illyes festvény nem esik jól; 's noha vannak egyedek, kik a közjóért mindent tűrni, mindent megbocsátani tudnak, azért illy ellenséges, illy méltatlan imputatiók legtöbbszörben bizony felzavarják az epét: 's lesz vizsontorlás akár hány, míg elvégre, ha nem lép fel valami magister — és ez, kérde, ugyan kívánatos volna-e? — két elkülönített hadra szakad a magyar, 's olly háborút ví — mert hiszen a "szűz vállak" megterhelhetetéről leszen szó — mellyetán előidézni kívánnak sokan, azt vélvén, hogy illyképen majd legyőzi a fizető rész a nem fizetőt, a milly háborútán azonban mindig megóva szeretném látni a hont, mert csak most lábadozó létünknel fogva, igen tartok attul, hogy illy harc még a győztes pártnak is megáshatna sírját, legalább nemzetiség dolgában.

Hagyjunk, drága hazafiak, ehhez képest minden "de facto" lépésekkel legalább még mostanság fel. Illy extremitásokra, mellyek mulhatlan sok keserűséggel járnak, mert mindig lesznek a nagy közönségben eröltető tulzók, kik okvetlen provocálnak visszahatást, illy extremitásokra még nincs o-kunk fakadni; hiszen az adó ügye elveszve még nincs! Emlékezzünk csak, milly közel valánk kevéssel ezelőtt egy igen szép diadalhoz; kövessük ezen utat, maradjunk e vágásban, 's frigyessülünk minden de facto tett helyett inkább, mint — ha jól vagyok értesítve — a zalai program is tartja, azon czélnak elérésére, hogy törvény szorítsa, 's pedig mindenek előtt, a fizetni szeretőt a fizetni nem

szeretővel egy phalanxba, és aztán illyessel eszközöljük a honnak előmenetelét, 'és nem egyes pistoly-elposztásokkal', mellyek pour l'acquit de la conscience megnyugtathatnak ugyan némi könnyen kielégíthető 's magukkal könnyen megelégedő hőst, azokat azonban sehogy sem, sőt éppen ellenkezőleg, kik velem együtt csak akkor lesznek megelégedve, megnyugodva, mikor békes uton és parancsoló törvény által ki lesz víva honunk és az emberiség díszére — mert illyes példa még nem volt — az egész ügy tökéletes sikere. Pest, január 24k. 1845. Gr. Széchenyi István.

A magyar kereskedelmi társaságról.

Mióta felébredt bennünk a nemzetiség szelleme 's a kopár teoriák tömkelegéből kilépve anyagi hasznunkról gondolkozunk, azaz mióta azt gondoljuk, hogy Magyarország Magyarország, minden német hírlap 's majd minden német publicista ellenünk kitünő ellenszenvvel viseltetik. Egyes előadások mit sem nyomnak ugyan, de midőn látható, hogy a legnagyobb többség azon elvben központosul, hogy bennünket gyanúsítson 's majd minden előmeneteli kérdésben mint ábrándozókat kigányoljon, lehetlen más véleménybe jöni, mint hogy tőlünk vagy boszankodva elfordulnak, vagy mint szellemileg éretleneket, szives nemzeties barátsággra érdemeseknek nem tartanak. Számtalan ferde nézetet 's mind jogi mind történeti állásunkkal ellenkező adatokat idézhetnek ugyan, azonban a sok közül csak azon egyetlent említem, melly a német közönséges újság (Deutsche Allg. Zeit.) m. e. oct. 15ki és utána az augsburgi allg. Z. nov. 5ki számában olvasható, hogy t. i. Magyarország Németország által létesített: — Ungarn, welches durch Deutschland erstanden ist; — valóban egészen új történeti felföldzés és szeretném tudni azon kegyelmes jórnak drága nevét, ki Árpádnak Magyarországot ajándékozta. Ennek Mátyás előtt is szobrot kellene állítanunk! Ha végig tekintünk anyagi jólétünk előmozdító intézvényeinken, alig fogunk egyre találni, melly nem vonta maga után azon jó barátink bosszuját; most csak a kereskedelmi társaságot említem. Midőn ez közhírré tette programját, mennyi láma, mennyi guny 's mennyi gyanúsítás agyarkodott külföldi lapokban ellene, sőt némelylek személyes becsülete is méltatlanul támadtatott meg, több kifakadás között, a jó lelkű aláírók pénzét elpazarló intézetnek 's magyar hebehurgyaságnak — ungarische Schwindeley — kereszteltetett, e fölött az augs. Allg. Z. nov. 5ről védegyelet-cesplő előadásában igen elmésnek vélte magát, midőn róla azt állította, hogy felőle is nem sokára az mondathatik, mi a kereskedelmi társaságról, t. i. „boldog emlékeztető. — Én tehát szives szolgálatot vélek tenni a közönségnek, ha ezen első illynemű nemzeti vállalat állapotjáról, hiteles kútfók után, adok tudósítást. A részvények (actiák) száma 1300 's így biztosítva vagyon 650,000 p.ft., a huszonöt percent befizetés után a derék igazgatóság már olly szép kereskedést üzt, hogy a rendes kamatok felett majd annyira menő osztalék leszen kiosztható, mi új vállalatnál szerfelett örvendezettető körülmény, — e felett ezélszerű működése külföldön olly bizalmat szerzett, hogy az általa kibocsátott, vagy elfogadott váltók Európa és Amerika minden fővárosaiban elfogadtatnak 's így készen illyenekkel bárkinek is szolgálni, mi által nevünk 's nemzetünk nevét a külföld előtt eddig hijányzót polezra emelte, vagy jobban mondva, nemzetünknek kereskedési tekintetben nevet ő alapított. Hogy ezen társaságunk ügye virító, leginkább abból látható, hogy részvények már ezentul legfeljebb jövő február végeig adatnak ki, mert elég hitellel bírván, a társaság inkább kölcsönt vesz, mintsem több részvény-kibocsátás által az egyes részvényekre eső osztalékot (dividendet) esőkentse — Kinek arról fogalma vagyon, mit jelent részvényeket már ki nem bocsátani? értendi ezen vállalat szilárd állását 's dus reményü helyzetét. — Ezen rövid vázlat előadása után jó szerencsét 's türelmet kívánok az augsb. Allg. Z. — nak azon idő elvárására, mellyben nagy megeléggüléssel harsányan fogja hirdethetni ezen társaságnak az ő értelmében leendő „boldogulását“ egyszersmind azon időre, mellyben az alakulási év elteltével a számadás nyilvánítatni fog, jó férfias erőt 's egészséget, nehogy mind jóslatának meghiusulása, mind kárörömének nem nyilváníthatása miatt mély búba ejtessék. Fenáll tehát ezen társaság, sőt több mint fenáll, mert előre is halad, 's teljes biztossággal remélhet-

ni, hogy meddig a mostani igazgatóság és választmány, vagy ehhez hasonló értelmiségű 's becsületességű kormányzásintézendő ügyeit, ha csak rendkívüli 's emberi erő által el nem hárítható körülmények gátol nem szolgálандnak, tovább is fog állani, gyarapodni 's terjeszkedni; mi által az indolens seregének meg van mutatva, hogy sok akadály mellett is józan t a p i n t a t, kellő tárgyisméret és csüggedetlen munkásság által tetteleg létesíthetni azt, mit mások, kezeiket egymásra téve 's a sült galambot várva, ábrándnak szeretnek keresztelni. Rosty Zsigmond részvényes.

Szabolcsmegyel közgyűlés. Jan. 20kán

nyitá meg új első alispánunk az idej tisztujítás óta is első évnegyedes közgyűlésünket. — A RR. szép számmal 's a tisztujításkor alakult ellenzék tagjai jól fölfegyverkezve jelentek meg. Elnök alispán ur megnyitó beszédében magát a haladás emberének nyilvánítván, 's elnöki tisztében a RR. kölesönös segélyét 's bizodalmat kikérvén, egyszersmind férfias önállóságra törekvő elszántát tünteté ki. És valóban elnöklétével meg lehetnek eléggülve a bukott párt bajnokai is. Az oppositio, tiszteletére legyen mondva, szinte szilárd, de igazságos és méltányos is. Vizsga szemekkel kíséri a tisztviselők eljárását 's felakad a legkisebb gáncson is, azonban személyeskedésig soha nem aljasul és senkire sem kiált fezsítsdmeget csak a z é r t, mert a győztes párthoz tartozik. És a kedélyek illy feszültsége igen jótékonyan hat a közügyekre. Mindenki vigyáz magára, ügyekszik köteleességét pontosan teljesíteni 's a mellett aljas sértegetéssel senki sem illetetik. Azonban mondják, nem lesz az mindig ugy, a RR. nem fognak mindig illy számmal megjelenni, 's az oppositio lassan lassan elenyészik. De a dologra. Ki a pesti gyűléseket megszokta, aztán egy szabolcsit lát, azonnal szemébe tűnik, hogy itt mindjárt a gyűlés első napján magányügyek tárgyalatnak, mikre Pesten csak utolsó napokban kerül a sor. Magányügyek tárgyalatván, természetesen szolgabírák nevei is fordultak elő 's azok egyik jegyzőnél minden czím nélkül, másiknál ellenben, nemzetes régi bókkaal megtisztelten fordultak elő. Erre határozaték, hogy a nemz. czím mindünnen végkép hagyassék ki. — Követjelentési közgyűlés febr. 5ére határozatván, ez járasonként hirdettetni rendeltetett. — Felhozaték aztán, hogy némelylek tisztviselők még az esküt le nem tevék, sőt egyik fősz. bíró Kállay Jenő, még a megyében sem lakik, 's csupán elnök alispán ur jelenté, miszerint ő a megye bizodalmat 's megválasztatását szives köszönettel vévén, azt örömezt elfogadja 's még e hét folytában megjelenend. Ezt némelylek nem látták maga rendőn lenni, 's az eskü-letételre febr. 6ka tüzeték ki. — A megyei statutumok (szabályok) öszszeszedése és szükséges változtatások iránti véleményadásra, hogy azok aztán nyomtatásban adathassanak ki, első alispán elnöklése alatt számos t a g u választmány bizott meg, 's addig is az új tisztviselőknek illető rendszabályaik alkalmazkodás végett kiadatni rendeltettek. Felsőbb leirat következtében egy persikkasztási eset is fordult elő, mellynek előadója F. G. tb. bizonyos egyedét, ki gyanuval terheltek, a nyomozás eredményét sem várva be, minden kimélet nélkül tolvajnak czimezgete 's olly illetlen kifejezésekkel élt, hogy rajta még pártja is, a győztes t. i. mellyben bizott, méltán megbotránykozott, kivált miután lágyabb kifejezésekre elnökieleg ismételve haszatalan szólították; többen tiszti keresetre is szavaztak, de a többség elnöki megfédésben megnyugodott, egyszersmind jegyzőkönyvbe iktattatni rendeltetvén, miszerint a RR. ezen modort rosszallják 's általában nem türethetik, hogy a vékesnek még nem talált polgár becsülete közhe-lyen gázoltassék. — A mm. htanács a megyéhez kölesönös tűzkármentő intézet iránt újabban olly rendeletet intézvé, miszerint ezen intézet szabályai a tett észrevételekhez módosíttassanak 's jóváhagyás végett terjesztessenek föl, az választatni rendeltetett, hogy a megye fájdalmasan veszi, miszerint ezen ügy külföldi nyereszkedés tárgyává olly engedékenyül tétetik 's a pénz az országból ekkép kiszivárog, ellenben a hazában nem is nyerekedő, hanem csak kölesönösen biztosító intézet is akadályokra mindjárt talal 's hogy eleinte az adózók köteleztettek ugyan ez intézet tagjaivá, de most már ebben, az igazgató választmány tagjainak megválasztására tartott népgyűlésben, képviselőik által az adózók is megegyezvén 's panaszt még egyetlen

adózó sem terjesztvén föl az egyesület ellen, sőt inkább annak roppant haszna mind inkább tapasztaltatik, a gyűjtogatások szűnnek s mindenütt teljes megelégedés van, a RR. meg nem foghatják, mikép állíthatni, hogy ezen intézet az adózókra káros s csak a kiváltságosakra hasznos, holott inkább itt az érdekek teljesen kiegyenlítették; mihez képest a RR. ezen intézetet minden esetre fen fogják tartani. — Szabálya levén megyénknek az iránt, hogy a megyei pénztárnokok teljes biztosságot nyújtsanak, erre nézve kérdés támasztott: hogy az új pénztárnokok javai összeirattak é már? Nem! Ión a felelet, s megrendeltetett, hogy azok haladék nélkül irassanak össze s az összeíró szolgabírák az összeírásért felelősek. — Olvasták a nm. h. tanácsnak egy kemény hangú intézvénye, melyben némi társaságok keletkezéről s veszélyes irányukról levén szó, F. k. ügyvéd felszólalt s megtámadá a védegyületet, benne kormány elleni bizalmatlanságot s veszélyes tendenciákat sejtve. És ez által nem gyanított mezőt nyitott a hazafiság puszkaporának kilődözésére. És az embernek szíve örült, Szabolcsban a hazafiságnak oly tiszta nagy lángját látni. Igen, az első szólni kívül csak még egy bajszatlan látta jónak a védegyületi eszmét — mint ő maga mondá — megtámadni. Pártolói s tiszta czéljának magyarázóji bőven nagyon bőven vannak; többek közt A. Emil a védegyületet úgy magyarázta, miszerint az olyan, hogy esudálkozni kell hogy azt értelmes embereknek magyarázni kell. Határozatát megírtni rendeltetett a nm. h. tanácsnak, hogy itt semmi titkos társulat, vagy bűnbarlang nincs, s méltóztassék világosabbankifejténi: mellyik azon veszedelmes társaság. — Végül indítványoztatott, hogy a terem rendeztessék el, s karzat építtessék, mely végre azonnal aláírás nyitatték. Közgyűlésünk folyvást tart, s ha még némi közérdekű tárgya kerülendnek elő, néma nem lesznek. N.

Somogy megyei követszámoló s törvényhirdető gyűlés. Követeink január 11-én rendkívül tartott nagy gyűlésünkön tették végső jelentéseket a közelebb lejárt országgyűlésről. A megyei RR. nagy számmal gyűltek össze és az adott utasításokat illető s írásba foglalt követi számadás után Somics Pál volt követurnak tiszti társa nevében is — jeles tehetségű tanúsító s több ízben megéljenzett tartalomdús előadását feszültfigyelemmel hallgatták. Ezen beszédet a megye kinyomatni rendelte s mi érdekesnek tartjuk azt egészben az olvasó közönséggel a lapok útján is közölni, miert is a kivonatnál tartózkodva, rövid idő múlva szívesen szolgálandunk a szerkesztőségnek. *) A RR. követ urnaknak országgyűlési eljárásukat helyeslően abban teljes megnyugvásukat végzésükben mondák ki; estve pedig számos barátaik fáklyás zenével tisztelék meg. Ugyanezen gyűlésben hirdettek ki az ujon alkotott törvényezikkek is, s noha kitűnő örömmel üdvözölték a megyei RR. édes anyai nyelvünkön szentesített törvényinket, a fölött mindazáltal, hogy az országgyűlés akkor, midőn több nagy érdekű tárgy fölött megkezdett és szorgos munkálkodással folytatott értekezések még be nem végezhetettek, záratott be a fájalmokat nyilvánították. — Ugyanez alkalommal elnöklő alispánunktól sajnálkodva értették a megyei RR. hogy Véssey István egyik köztisztviselői főbíránk f. h. 2-án elhunyt, szükséges helyettesítés végett főispán ur ökegyelmességéhez fölterjesztés határozatott — a boldogultat legvirágzóbb férfui korában 32dik évében vesztették el. Sírja fölött rokoni és számos baráti könyeket áldozának — Béke hamvainak! P. B.

Flumel követszámoló gyűlés. Az Eco del litorale Ungarico a flumel követszámolásról s vasuttról jan. 13kán ezeket közli: Ezen szabad kerület kapitányi gyűlése m. kormányzó és polg. kapitány nemeskéri Kiss Pál ur elnöklete alatt tartatott. Itt felolvastatván s hitelesítettvén a megelőző gyűlésjegyzőkönyve, Horhy Mihály és Cimiotti Lajos G. patricius tanácsos urak, kiknek a közelebbi múlt országgyűlésen ezen sz. kerület közönségét képviselő tisztes hivatás jutott, követi jelentésük megtételére szólították föl. Hosszu, rendszeres s több helyen részletes észrevételek által érdekesített beszédben nyilatkoztak az országgyűlés előtt főnforgott minden tárgy iránt, kiterjesztvén figyelmeket különösen azokra, mellyek Fiumét legközelebből ér-

*) Szívesen kikérjük s elvárjuk, a Szerk.

deklük. Beszédüket hangos éljennel fogadták, és végzésbe ment: adassék tudtukul a kapitányság részéről munkálkodásukérti megismerés és megelégedés. Azután olvastatott egy k. elnöki leirat, melyben az előbb tisztelt polg. kapitány tulatja, miként a kapitányi igazgató bírói üres hivatalra közönségi első bíró Minelli Antal urat választá. Közöröm jeleivel fogadtatván illy választás, következett az e szerint megürült közönségi első bírói hivatal betöltése. A választás polg. kapitányi kijelölés s titkos golyózás útján történt. A többség Celebrini Antal közönségi 2ik bíró választotta a kérdéses hivatalra. Minek következtében a négy igazgató bírói testület általános tisztújítás alá esett. A lépésenkinti előmozdítás által a 2dik bírói helyet Dabala Péter 3ik bíró nyerte, ezét pedig Kobler János közönségi 4ik bíró. Azután ennek előléptetése által megürült hivatalra kapitányi kijelölés után szavazati többség Kucakczay Ferencz törvényszéki jegyzőt választá. Végre a törvényszéki jegyző helyét szinté kijelölés után a szavazatok többsége Peretti Aloiz ügyvéd s kormányzó fogalmazó gyakornokra ruházta. Választás után következett az ezen kerületet érdeklő gazdas. s politik. különféle ügyek hivatalos tárgyalása; mellyek közt érdekesebbek következők: kormányzó és polg. kapitány tudatván Nádor ő fonségének azon ígérteit, miszerint rövid időn fogna küldetni Budáról egy kir. mérnök, hogy egyszer tényleg határozottassék meg az, mi kikötőket illeti, a kapitány hódoló elismeréssel említvén a fens. főherczeg figyelmét, föntartotta magának az e végre szükséges előkészületek megtételét, hogy ezen életkérdés mentülelőbb teljes s olly rég ohajtott létre juthasson. Továbbá polg. kapitány ur közölte a gyűléssel hozzáintézett egy nádori levél mását, melyben Nádor ő fonsége látván, hogy az orsz. Rendeknek a vukovár-flumei vasut-építés tárgyában ő Fölsége elibe terjesztett felirása nem nyerhete k. kir. választ, megbizta ő méltóságát, hogy mind a mondott vasut-építésre már vállalkozott társaságot, mind akármely mást szólítson föl, hogy az országgyűlés által megállapított feltételek szerint szerződjenek, az illető kérdéseket azonban terjeszszék a Helytartótanács elibe, a hová beküldetni fognak kelő megvizsgálás végett Wallau K. M. mérnök által a kapitányság költségén készített tervek és számvetések is. Megismervén a közgyűlés ő es. k. Fönségének kitüntetett atyai gondoskodását, határozatott, hogy a Wallau urtól kidolgozott terv — másolatban megtartatván — küldessék a nm. kir. Helytartótanácshoz; és így a nevezett mérnök által Vukovár-Károlyvárostól Bródig készített technikai munkálatok egészen kielégítőnek ítéltettek, de a Bródtul Fiumeig vivő nem, mert időhiány miatt ebben egyedül a technikai lehetőség van megmutatva s kijelölve az általános vonalterv közelített költségvetéssel, mirenézve határozatott, hogy hivassék meg érintett Wallau mérnök, egy a bródfiumei vonalt illető tökéletes munkának minélelőbbi elkészítésére. Hogy tovább addig is, míg a mondott vasutnak, mint a nemzeti külkereskedés egyedüli előmozdítójának, létesülési korszaka elérkenék, legyen valamely segédeszköz, melly nyomasztó szükséginken könnyítsen, végeztetett, hogy a felső kormányhatóságokhoz alázatos felir. terjesztessék az iránt, mikint a Luiza-ut minélelőbb leendő megváltása s az utivámok eltörlése vagy illő csökkentése eszközöltessék. — Egy országgyűlési tárgyakkal állandóan foglalkozó biztosság nevezetett végre, mellyhez fog mostantól fogva minden országgyűlési intézkedésre váró tárgy utasítatni, hogy annak idejében kellőleg vizsgáltassanak meg azok és készíttessenek el a jövő országgyűlésre. 14-én folytatattak a hivatalos tárgyalások. A tárgyalat ügyek általában közigazgatásiak voltak. Olvastatott és helyben hagyatott a polgári adókiivetés 1845. évre, s egyuttal táblai lajstromzónak Celligoi Narcisz polg. pénzt. ellenőr nevezetett ki.

Komárombul: ezófolat s eligazítás. Mióta letta a Pesti Hirlap sértegetők asylumává? nagyon könnyű eltalálni annak, ki a dolgok, elvek és személyek közt különbséget tud tenni: de tapasztalásból csak az tudhatja, ki az ottani vélt nimbusban keringők által méltatlanul sértetett, s a P. Hirlap hasábjain elferdített tényeket ezófolni, s a hamisan sértett becsületet helyreállítani törekedett. Lejárt az idő uraim! a P. Hirlap elve s igazsága, nem a czimhez, nem a szép tiszta papiroszhoz volt növe. De a dologra. A P. Hirlap 416dik számában érde-

kenyen sértettünk Komárommegyéb. igen számosan; ezt megezőfolni, úgy szinte az elferdített tényeket kiigazítani felhivottaknak érzök magunkat, azért is a P. Hirlap szerkesztőjéhez térti-vevény mellett küldött közli egy Czófolatot a sértettek megegyeztetével, hogy a melly közönség előtt sértettünk, ugyanazon közönség előtt igazoljuk magunkat; úgy hiszem ezt joggal kívánhattuk; de a P. Hirlap szerkesztőjének tetszett ezófolatunkat a közönséggel nem tudatni, még pedig szándékosan s akarattal, mert tárgyhalmaza nem lehet, miután Tolnából egy gyűlést kétszer is közölt; de ha tárgyhalmaz miatt veté is félre: úgy is nagy igaztalanság; a nélkül pedig szerkesztői bün. Most kénytelenek vagyunk ezófolatunkat más lapba igtatni, várva más lap szerkesztőjétől azon igazságszeretetet, hogy a sértett becsület megmentésére lapjában egy kis helyet juttatand. A czófolat s illetőleg eligazítás következő: A P. Hirlap 416dik számában követjelentési közgyűlést elrendelt meg lehetőségen elferdíté, hihetőleg azon egyszerű okból, hogy hasznos szolgálatot gondolt valatenni saját kedves énjének az által, ha az eseményeket elferdítve az uralkodni ohajtok inye szerint adja elő; azonban hitem szerint ő esatlakozottmégis, mert nem hiszem hogy Komárommegye akármellyik értelmi kapacitása fel kívánna tépni a mult zivatarjai után, ha nem is gyógyulni, legálább hegedni kezdett sebeket, — mindazáltal egészen felelet nélkül hagyni elferdített tudósítását már csak azért sem lehet, hogy az érdekes közönség tévutakra vezetve ne legyen. A volt helyettes alispánunkat dicsérni vágyó tudósítóval én is egyet értek s mivel egyet értek, épen azon indokból nem hallgathatom el tudósító imé fontolatlan szavait; sok ártalmatlan de kellemetlen szunyogdongásnak véget vetett ügyes taktikájával a mult nyáron, volt helyettesünket annyira lelkiösméretes és derék elnöknek ismérte a m. közönség, hogy fölfogva az elnökség magas hivatását, föl sem teheté róla, hogy ő taktikával tekervényes utakon erőtvetve akart volna létesíteni határozatokat, s annyira nem hívé bajainkat ártalmatlan szunyogdongásoknak, hogy megyénk boldog jövőjét egyedül a kívánt békében látá, mint azt az augusztus 12ki közgyűlésen ki is jelenté; — hanem ha olly nagyon gondolkodni akarok a multak fölött, talán eltalálhatom azt is, hol gondol tudósító taktikát, mit én inkább tévedésnek szeretek hinni, — a juniusi évnyedves közgyűlésen, hol a követjelentések össze vissza, nem pedig mint máskor a megérkezés rende szerint olvastattak föl, így történt, hogy a petitióról érkezett tudósítás, bár sokkal előbb jött meg követinktől, mint a városok ügye, mégis a városok jelenték föl a gyűlés első napján, midőn a petitionalisták nagy többségben voltak jelen. Ne gyanúsítson tehát bár dicsérve is tudósító ur! jobb az illyes kis tévedéseket történeteseknek, mint taktikának hinni. Rövid akarván lenni a többiről csak egy pár szót. A főispán ur terembe léptekor némelylek által megéljenzetett, mások által lezúgatott. — Én ebben nem látok egyebet mint hogy nem élhet tudósító általanyosságban ezen kifejezéssel, szeretett főispánunk mert némelyleknek van okuk szeretni a főispánt, másoknak ismét van okuk nem szeretni — így ez éljenzés úgy mint a lezúgás érelemnyilvánításnál semmi egyéb, s ha a lezúgás rendezavarás volt, úgy az éljenzés is az, ezzel a pör be van végezve, csak azt kell még kimondanom, hogy a félénk gunár hasonlatosság rosszul van választva, mert a zugók nagyon is világosan láthatók voltak, hiszen őket újjal lehet mutatni, a zugóknál kissé a szám is eltévesztetett, mert nem négy egyed, hanem azon egész zúgott pártvala, melly a viharos időben együtt tartott, s ezen gyűlésen nagy többségben volt jelen. — Az epocha előidézésére csak annyit kívánok megjegyezni, hogy az es a k tudósító agryeme volt, hanem minthogy nevet adott e párt működésinek, az epocha készen áll, s nem egyéb mint örködni a felett, hogy embereink következetesek legyenek. De az epocha előidézésénél tudósító egy szót ejtett ki tollából, melly az sá tány magzatnak nyulni nem szabad, s nem lehet a nélkül, hogy a szent, szentségtelenné ne váljék, e szó a moralitás, pártunk alapja, tetteink rugója, s ezt kérem érintetlenül hagyatni, mert csak ennek fessegetése az egyetlen eszköz, melly élet-halál s haczra határozhat bennünk el, mert becsületünk van, s azon foltot üttenki nem egy névtelen alakoskodó, de a világon senki által sem hagyán-

dunk — 's ha úgy tetszik édes ur! ki a köpönyeg alól a sikra, nyíltan nyuljunk a darázs-fészekbe: de ha fogadatlán ügyész volt ön — mint reményem — úgy fölzavarni a köz csendet 's lázba borítani egy megyét, mellynek teendője ez átalakulás korszakában tömérdek, polgári vétek volna — és így e' vitát ezzel bezártnak tekintem. Követeink jelesül adtak számot követségükről, 's osztatlan tiszteletünket bírják, meg is éljeneztettek, leginkább az oldalról, honnan először a' zugás jött: de nem megszelídülésből, mint tudósító szeretné hinni, hanem azon igazságos elvből: megadni mindennek a' magacét és soha se az embert hanem csak tetteit róni v. dicsérni. Az országos védegyelet P. D. követünk által határozatosan ajánlatkát a' megye minden egyes fíjainak, azonban hogy megyei szükséginket honi gyártványokból felelendjük 's hogy a' védegyelet megyei legpártoltatik, ez közlő indítványára M. A. és S. J. táblabíráink hozzájárulásukkal lón határozattá. — Thaly Zsigmond.

Budapesti napló (jan. 30án.) A' műveltség létünk füzere, 's nélküle boldogságot a' lig találhatni; mégis azt megszerezni igenigen kevesen törekszenek. Örömmel tekinthetjük tehát hazánk azon ifju töredékét, melly a' szaktanulmányokon kívül arra is fordítja figyelmét, hogy midőn az iskola porából kilép, nemesak fölüleges észbeli képzettséget vigyen laza magával, hanem szív és lélek egyaránt műveltetvén, ezek szép szövetségében önálló lényként tűnhessék föl. Illy szempontból tek nhetjük a' haza különböző városiban alakult iskolai társulatokat, mellyekben a' szép és jó ezélt csak felszeg akarat nem helyeselheti. A' szellemi buzgóság gyümölcseként tekinthetők ama társulatok által időnkint kiadott külön ezimű könyvek is, mellyekbe a' fiatal elme zálogai letéttetvék, magvak ezek, mellyekből majdan szebb virágok fognak csirázni. És illyen a' többi után a' pápai ref. iskolai társulat által az idén kiadott „Tavaszi is, mellyben nem annyira a' komoly férfiaság érettségét, mint inkább a' serdülő erő munkásságát kell szemléltünk. Mindenesetre a' szándék dicséretes. A' bíráló tollat másnak engedjük. — A' tudom. egyetemben történt, 's már elhírhezt hirtelen halál, miszerint egy felsőbb iskolákat járt ifju kevéssel atyja halála után, ugyanazon módon, gutaütésben, 's megmenthetetlenül mult ki, nagy figyelmet gerjeszt; 's a' természetesen bekövetkezett orvosi vizsgálat után már nem pusztá gyanúnak állítják, hogy a' szerencsétlen épen természetellenül, t. i. mérgezés által veszett volna el. Ó ugyanis épségben menven szokott lezékéire, midőn lankadság, szédelgéstől szorongattatva kívánszorgana, hirtelen összeroskadván szörnyet halt, 's boncolt teste nyilvános jeleit adá az öldöklő mérgeknek. — Vasárnap jan. 26kán a' Reguly-társulat alakult 's e' hazánkfiát minden uton módon segitendők határzá; e' végre, szini mutató, aláírás-ívek, Reguly-Album, 's b. rendeztetnek; remélhetni tehát, hogy a' nyelvűrkészésben épen olly sükert fog találni, mint Jerney az őslakhelyek nyomozásában. Ugyanaz nap este a' nemz. szinh. 41szer adaték a' Szóköti katoná' és olly zsufoit színben, hogy sokan visszazöktek; de a' tömötten maradt karzat kissé tulságos jeleit adá élénkségének 's nem mulaszthatjuk el az illetőket kérni: ne riasszák vissza a' már ez intézetünkbe keesgetett kedves hölgykoszorut, illy, magoknak a' férfiaknak sem kedvező kicsapongással. — Hétfőn szinte szinházban valánk, midőn a' szinpadon előfordult lövésre egy rémült kisdédnek sírását hallók; tiszteletre méltó, gyöngéd anya, ki magzatától nem válhatik el, de sz. egyházba, gyülekezetbe 's t. e. szinhelyre gyermekestül mennie nem illő zavarokoztatás miatt, e' fölött észre kell vennünk azt is, hogy az illy ártatlannak lövés vagy egyéb által okozott rögtön ijedsége egész életre is bír befolyással; mi pedig a' közönséget illeti, ez bizonyára nem gyönyörködik közheleken illyes családi jelenetekben. — A' mult heftivásárkor egyinas gyerkőcz a' dunaparti falusiaktól valamit esenni akart, de terve igen dideregtező kudarcot vallott; mert a' szekérgazda egy fa z é k fr is vizet locsesantott nyaka közé; mi télben kissé hatásabb büntetés a' lazsnakolánál, mert ismert dolog, hogy a' bot néha jótékonyan is melegít, most pedig a' tettes flezko szörnyű sikoltással száguldott el. — Beszélük hogy a' mult héti nagy álorozás háiban nemzeti tánczainkat egészen tönkre tették, mert sógoraink a' esárdást is mindig keringőzték, azonban egy tekeőr mindnyájukon kitétt, mert a' waltzer is magyarosan járta el. — Városunkban most igazán hemzseg a' flatalság, elmulván ugyanis az orsz. gyűlés, minden vidékről százanakint sereglenek be fölesküdni a' törvénygyakorló ifjak; de hiteles kufőhül tudjuk azt is, hogy az alkalmilag említettük pozsonyi zsidó még nem térhet haza nyugodt erszény- 's lelkiismerettel. — Időjárásunkat jellemezni lehetetlen, derült nap, esipős szél, zuzmara, hó, eső, fagyás, olvadás egymást változtatva e' mostani tél télietlenségét igazolják. — Ide függesztjük még a' rég várt ujdonságot, hogy tegnap azaz jan. 29kén egy gözös kezdé meg az ikerváros közti átszállítást, mellyen két kongó garasért a' Bírze-épülettől, a' budai halászároszba áthajóztatni. E' közlekedés-mód egész a' hajóhid berakatsáig fog tartani, ha jégzajlás nem szakasztja meg, a' hatalmakban helyzett bizodalom még sem esatlkozott! — Nemzeti szinházban pénteken jan. 31kén a' karszemélyzet javára bérszűnéssel „BÁLEJ.“ nagy opera 5 fölv. Aubertől fog adatni.

M. gazd. egyesületi munkálkodások. folyt.
11) Olvastatott az Egyesület követeinek jelentése

a' stájer gazdasági társaság 25ik évünnepéről, 's testvéri méltánylással ismeré el a' közgyűlés, hogy a' jöllét 's meglegűlttség, melly az ausztriai örökös tartományok között Stájerországban leginkább észrevehető, az ország természetes mostohaságaival szemközt, gyári ipar fokára emelkedett mezőgazdaság; a' ezélszerű nevelési rendszer, a' minden kifogáson fölül álló közlekedési eszközök, 's tartományiszerte viruló fásorok, a' honnak ugyszólván minden épületeire már kiterjedt kölesönös tűzkármentő-intézet, a' főleg földmívelési beruházásokra szánt, 's már is több mint 2 millióval bíró országos pénztár, a' kézmű - gyár - és főleg bányáipart páratlan sikerrel vezérlő iparegyesület, 24 díjazott növendék számára állított selyem- és gyümölcstenyésztési és szőlőmívelési iskolák, a' műveltebb status- és mezőgazdák képzésire fejdelmi bőkezűséggel állított Johanneum, mellyben az iparúzó osztály is miveltsege forrásait tökéletesen feltalálja, és számos egyéb korszerű 's philantropiai intézkedés, János es. k. fölgben, Stájerország halhatatlan geniusában, 's az általa létrehozott 's vezérelt remek szerkezetű gazdasági társaságban a' tisztelik teremőjüket. — Örömmel látván a' közgy. e' fényes erdvényben a' gazdasági egyesületek hivatását megoldva, miután az érintett stájer társaság szerkezetéből meggyőződött arról, hogy ámbár e' teremtés halhatatlan érdeme fölg Jánosé, a' szünetlen és sikeres munkásság ösztöne mégis magában a' társaság organismusában fekszik, mellyben egy részről 25 e g y g y é olvadtt fiókegyesület, vagyis inkább egy 6000 tagból álló Egyesület 25 fiók-osztályba, vagyis ugyanannyi organicus testbe felelemezve, egy erőteljes középpont által kormányoztatik, a' centrumnak dicasterialis 's polyarchiai súlyát pedig az Egyesület összes tagjaira kiterjedő leg-tisztább képviselői rendszer egyenlíti ki, — hazánkra nézve az Egyesül. hasonló szerkezetet szinté üdvöskönet tartván —

12er Küldöttséget nevezett ki, melly tervet készitene, a' stájer társaság organismusának alkalmazásáról Egyesületünkre, utasítván azt egyszersmind olly rendszabályok tervezésére, mellyek az egyesületi titkoknak és előadó javaslataikértelmében addig is, míg a' jövő törvényhozás az ügyet hatalmas pártfogása alá veendi, a' nép minden osztályi közt az egyesületi tagga lehetőst könnyítsék, 's egyszersmind a' közrehatásul szükséges nagyobb pénzmennyiséggel az Egyesület erejét gyarapítani képesek legyenek.

13or. Ugyanezen jelentés folytában, mellyek egyébiránt a' „Magyar Gazda“-ba egész terjedelmökben fölvétetni rendeltettek, határozatott, miszerint fölg János, a' mezőgazdaság ügyének e' halhatatlan véde és ápolója, kéressék meg, hogy Egyesületünk tiszteletbeli tagságát elfogadván, intézetünket magas nevével diszesíteni, 's rokon-érzelmével támogatni méltóztatnék.

14er. Gróf Burghaus Porosz-Sziléziából, Welden bajorországi, Elrichshausen württembergi báró, nemkülönben a' világhírű Liebig tanár tiszteletbeli, Wanicsek csehországi gazdasági tanácsos, dr Hlubek johanneumi professor, Tost Antal fölg-nádor udvari főkertésze és Trummer Ferencz a' stájer társaság főkertésze levelezőtárogokká választattak.

15ör. Stallner Ferencz egyleti rend. tag megbízatásánál fogva, a' grézi példánykért- és szülő állapotjáról tevén igen érdekes jelentését, tanúságos észrevételei következtében, az Egyesület budai szülőiskolájának kezelésmódja, mind tudományos, mind technikai tekintetben, jövőre lényegesen módosíthatni határozatott, a' követendő rendszabályok tervezésére a' szőlőmívelési szakosztály utasítatván, mellynek elnökül a' rendes elnök távollétében m. gr. Zichy Miklós ur választatott.

16or. A' lefolyt 1844ik évre a' gyümölcstenyésztési érdemek kitüntetésökül alapított ezüst érdempénzre méltóknak íteltettek: Bartholomaeidesz Soma gyóni evang. lelkes Pestmegyében, Ferber Ferencz zalamegyei gyömörői lelkes, Hofner Ferencz Enyingen Veszprém megyében, Kugler József ács-teszéri katolicus iskolamester ugyanazon megyében, nemesesői Kulesár Alajos catholicus tanító Felső-Örön Vashan, Pápai István küsszántói reform. lelkes Biharban, Pápai Benjamin terehegyi reform. lelkes Baranyában, 's végre Pelikán József főesperes Máramaros-Szigeten, mint hiteles tudó-

mas szerint olly férfiak, kik részint saját dicséretes példájok, részint oktatásaik és sikeres ösztönzéseik által, a' gyümölcstenyésztés megkedveltetésére 's terjesztésére saját körükben buzgón fáradoztak.

17er. Bajza József tb. ur által két év előtt, a' hangyak kiirtására feltalálendő legsikeresb szerre kitűzött 6 arany jutalom, Taba Kovács János uradalmi ügyésznek N. Szt. Miklóson íteltetett, miután az általa ajánlott kő-olajnak elsősege e' ezéla bebizonyult.

18or. Gazdasági tapasztalások végett specialis utasítások mellett, külföldre utazni küldött Peterffy József urnak egy évi segélydíja 1000 pfgó ftra emeltetett.

19er. A' pestivásároknak helytelen időkre 's hónapokra tett tartásából eredő roszt következtése évről évre mindinkább bebizonyulván, küldöttség nevezetett, melly a' megkérendő kereskedőkkel vegyesen működve, ezen ügy jobb elintézésére tervet készítsen.

20or. Egy középponti országos eperfa-iskola 's példány-selyemtenyésztés hiánya szinte folyvást érezhetőbb levén, a' felszólítandó iparegyesülettel egyetemben vegyes küldöttség fog egy illy intézet létrehozása iránt javaslatot kidolgozni.

21er a' jövő évinaptár miképeni kiállítását végett a' gondoskodás az ismeretterjesztő szakosztályra bizatván, annak ideiglenes elnökül gróf Dessewffy Emil választatott.

22er. Vörös József királyi helytartósági tisztviselőnek „Tapasztalt dinnyész“ cím alatt írt munkája a' megkért bírálók által jónak 's alaposnak íteltetvén, nyomtatás és kiadás végett, könyvkereskedőknek ajánlatni rendeltetett.

23or. Nemes Honth vmegye ajánlása következtében nem kevésbbé, mint a' tudomány érdekében, a' Matusska József ur által kiadandó szeder- és gyümölcstenyésztési népkönyvek megszerzése végett a' gazda-közönség figyelmzettetik, 's az egyesület titoknoki hivatalánál megrendeléseket tehetni. Egy példányuk ára 13 kr. p.

24er. Wagner Daniél vegytanár, az orvosi és technikai fűvészetéről írt jeles és drága munkájának egy diszpeldányával az Egyesületet megtisztelvén, e' nagybecsű ajándékért a' derék férfiak hazafui meleg köszönet szavaztatott. — Hasonlóan fogadtatott dr Zima János h. ú. ur mezőgazdasági statisztikája.

25ör. Örömmel fogadá a' közgyűlés Iibeti gazda és ügyvéd Kmetty József urnak lenkületmennyét, mellyet rigai mag után természet 's a' felébredt ipar e' laneságát a' jó példa-követés végett köztudomásra hozza.

26or. Előterjesztetvén az egyesül. pénztár állapotja, a' kimutatás szerint 1844ben tett az összes jövedelem 11,446 ft 26 kr a' kiadás ellenben 11,101 „ 56 „

'S e' szerint a' pénzt. maradvány 344 „ 30 „ A' számadások megvizsgálás végett küldöttségnek adattak ki. Végre

27er. A' tisztújítás ideje már másodsor folytán le, annak megtartása a' jövő juniusi közgyűlésre halasztatott, mellynek hogy minél ezélszerűbb erdvénye legyen, kívánatos, miszerint azon minél számokban jelenjenek meg. — Pesten jan. 17. 1845. Török János, egyes. titkok.

Magyar Gazdasági Egyesület. Több rendbeli igen sürgetős tárgy elintéztése végett az Egyesületnek szélesb alapra való állítása 's organicus fiókoknak országszerte létrehozása 's egygyé olvasztása végett, továbbá az országos szülőiskola és köztelek ügyében f. é. febr. Skánd. e. 10 órakor a' nemzeti casinóban rendezett közgyűlés fog tartatni, mellyre az Egyesületnek igen tisztelt tagjai minél számokban megjeleni kéretnek. Pesten, január 15kén 1845. Török János, egyes. titkok.

Magyar gyáralapító-részvénytársaság. A' törlesztési segélykölesont nyerni kívánó kézművesek, gyárnokok, vagy ipar-vállalatoktól megkivántatik, hogy: 1) Ingatlan vagyonnal birjanak 's annak értékét 's teher- és követelés-nélküliségét a' honi törvényekben meghatározott oklevelek által igazolják. — 2) Ha ingatlanal nem birának, hiteles kezesek által nyujtsanak biztosítást a' társaságnak. — 3) Ki az említett föltételek egyikével sem birna, gépét, készületét, gyárszerceit becsértéken megveendi tőle a' társaság, 's ugyanazokat 6 per-

ezentnyi haszonbér mellett olly formán hagyja használatul, hogy a hitelezés ideje alatt a kölcsönvevő magát a társaság ellenörködésének alávetni tartozzék, de a kölcsön részletes letörlesztése után szereinek független saját birtokát visszanyerendje. Kelt az igazgató választmány üléséből jan. 1845. Kuthy Lajos mk. jegyző. —

Gyára alapító részvénytársaság. — A folyó évi február 2kán tartandó közgyűlés választásokra levén főleg kitűzve; a t. ez. ivtartók kéretnek, hogy a választók és választhatók névjegyzékének elkészíthetése s a szavazatok összeírása végett, izeket jan. 30. 31d. napján délelőtti 8—1 óráig gr. Batthyány Lajos, vagy gr. Batthyány Kázmér uraknál beadni sziveskedjenek. Kelt az igazgató választmány jan. 27kén tartott üléséből 1845. Kuthy Lajos m. k. jegyző. —

Budapesti Jótékony Nőegyletek. Néhaj mlgos Bornemisza Gábor ur, a nmlgo hétszemélyes főtörvényszék közbirójának özvegye, Tallián Juszina ő mlga, végrendeletében mindenik nőegyletnek külön 1200 p. ftot hagyott a végre, hogy annak kamatja, időről időre két előregedett vagyontalan sínylődő nőszemélynek ápolására fordíttassék. Ehez képest az önerény-koszorúza aszszonyság, ki tul a sironjeles tettének örömeit immár élvezi, a fenálló alapszabályok szellemében az alapítók sorába is felvételtek, s alapítványai nevével nevezettek el. Magasb meghagyásból Budapesten jan. 25. 1845. Külkey Henrik egyes. titkokok.

A m e r i k a.

Ohioiul az ujjorki lapok következő fontos eseményt közlenek: Gyakran történik, hogy Kentuckyból megszökött néger rabszolgák a rabszolgatartást ellenző Ohioi kerestül Canadába menekülnek, ott mint britt földön szabadságra jutandók; az illy szökevényeket az ugy nevezett rabszolga-vadászok (negro-hunters) szokták üzni. Illy rabszolgauzők, s két ohioi rabszolgáság-ellenző névszerint Miller és King közt, kiknek elsőbbike két szökevény néger házban rejtve tartott, öszszeverekedés történt, mellynek következtében a kentucky ezredes Towertnek fia a helyszínén agyonütetett, King pedig az ellenrészről halálosan sebesített meg. Nem sokára megjelent a serif, ki mind két pártnak főcznkosait fogságba vitette; de ezen intézkedés nem fékezhető a föllobbant indulat-vihart, mert ujabban két csoport kentuckyi érkezővén a e s a t a megújult, King és Miller házait minden bennök levő ingósággal hamuvá égették; aztán Gillilandot — ki szinte ellenzője a rabszolgáságnak — családja köréből kihurcolva majd halálig verték. Mindig több és több kentuckyi érkezett, s az egész környék fegyverben volt. Az említett lap ezen — a néger-rabszolgáság pártolói s ellenzői közt kezdődött esatázásokban az unio jövendőjének fenyegető elemét véli rejleni.

Liverpoolba érkezett s jan. 11ig terjedő hírek szerint Tyler elnök dec. 19én Texas bekebelesítését érdeklőleg s pártolólág tartalmas tudósítást bocsátott a congressus elé. A tudósítás elején dicséri az elnök mexioi ügyviselőjének a Texast érdeklő kérdések körüli viseletét, de a mexioi kormány válaszhangját az egyesült statusok méltósága irányában olly sértőnek találja, hogy ezeket kényyszerültekne ézen szigorú visszatörölsára; most azonban ellenségeskedést még nem javasol, hanem a bekebelesítés kérdését komolyan kívánja tárgyalatni. Ezen tudósítás igen hosszú, itt hely szüke miatt csak a tárgy főbb vonalmain érdeklő pontok adatnak: „Itt küldöm, ugymond az elnök, a tanács és képviselők házában azon sürgönyöket, mellyeket az ülések kezdete után mexioi ministerünktől kaptam. Ezek komoly tárgyalást igényelnek. A rendkívüli, sőt mondhatni sértő kifejezések, mikkel a mexioi kormány a Texassal történhető háborut érdeklő előterjesztésinket válaszában kíséri, a congressus éberfigyelmét nem kerülhetik ki. Előterjesztésink igazságos alapon tételtek. Texas t. i. általunk fölszólíttatván a bekebelesítést tárgyzó egyezkedésbe bocsátokozott, ez okból őt a mexioi kormány hadal fenyegeti; e helyzetben félénkül tekint, s várta, hogy a határhoz közeledő esapást elharitjuk; mi ovásnál egyebet nem tehetünk. Legujabban Mexico hadfenyegetését fogantositandó utasítá sergeit a nevezett tartományba rohanásra, sazt nem és korimelés nélküli pusztításra. Ezek után Tyler a népjogra hivatkozik s állítja: hogy Mexicónak semmikép nincs hatalmában Texast háboruval támadni meg azért, mivel az az egyesült statusokhoz akar

csatlakozni. (Egyébiránt a tudósítás egész tartalma Texas bekebelesítése mellett buzog.)

Spanyolország.

Rianzares hg új faját tapasztalá kedveltetésének, midőn jan. 10l. III Károly rend nagy keresztjével díszítették. Az előterjesztett költségvetésben 42 1/2 millió van kir. háztartásul számítva; még pedig 34 mil. Izabella, 3 millió az anya-krné, ugyanannyi az infanszó s félmillióval több az infans részére. A spanyol főváros figyelmét nem kis mértékben igényli bizonyos párviadali kaland. A dolog sem több sem kevesb: congressus-ülés alatt Aranát, ki az udvarnál követ-bemutató, egy szolgálattevő ajtónok kihija; Arana kijövévén Rios Rosas követet találja ott, ki őt derekasan arcul üti; ennek párviadal lön következése, kardra szálltak, s Arana homlokán egy kis karczólást kapott, mire a segédek közbe ugorván a viaskodókat szétválaszták. Most azonban Arana tizenhét éves fija s lovashadnagy fölkeresvén Rios Rosast arcul üti; ez kihívást vont maga után, a hatóság azonban intést kapott s a hadnagyoeskát őrizet alá tetette; az ezredes pedig, Arana tanuségéde, tudtul adatá Rios Rosasnak, hogy ő s bármelyik tiszt ezredéből parancsára áll. Mi lön a válasz? nem tudhatni még; alkalmasint ugy intézkedik a rendőrség, hogy a verkedést meggátolja. — A senatus bevégzé alkotványterv fölötti vitáit; helyesli a kormánytervet, csak a kir. sanctio van hátra, mit minden perczben várnak.

A n g l i a.

Crolly dr. irlandi primás jan. 11d. O'Connellhez intézett soraiban, fájdalommal nyilvánítván azon, hogy az izgató meathi püspökhöz irt levelében azt merte állítani, hogy a néhány nap előtt hozzá küldött (Crollyhoz) propagandai irt nem hiteles, így beszél: „Biztosíthatom kegyedet, hogy a propaganda bibornok praefectusától 1839ben hasonló közleményt kaptam, melly engem oda utasít, intének meg néhány polit. lelkészt, kik nyilvános ülésekben heves és szent hivatásuk szelid lelkével meg nem egyező beszédeket tartanak. A szent szék utmutatásának engedelmeskedve igyekvém a rendetlen lelkészeket más utra téríteni; de mivel testvéri tanácsadásim sikertelenek valának: megbizta ő szentsége a szent gyűlést, hogy nekem ezen tárgyban más utasítást küldjön, mi által azon lelkészeket s praelatusokat, kik politikai ügyekben kitűnő s helytelen részt vesznek, még sikeresebben inthessem. Kötelességemnek tartám ezen oklevelet dublini utolsó gyűlésünkön a praelatusok elé terjeszteni, kik azt nemcsak hiteles-meg érvényesnek ismerék, hanem fontosnak is annyira, hogy jegyzőkönyvbe iktattatván egyhangulag elhatározzák: mikép viseletöket annak szabályaihoz alkalmazzák, s kerületeikben minden befolyásukat oda fordítják, hogy a lelkészek is kövessék amaz üdvös rendszabályokat. Ismételve nyilvánítja ön, hogy az öszszegyült praelatusok határozatát sinormértékül fogja használni, ugyanazért természetesen találhatja ön esudálkozásomat, midőn tapasztaltam, hogy ön olly oklevelet ostromolt nyilvánosan, mit a praelatusok helyesltek. Mivel pedig ismerem ön nemes szívét s hűségét, mellyel a sz. egyház tekintélyéhez ragaszkodik: ugyanazért kötelességemnek tartom említett propagandai irtatot s a praelatusok arra kelt határozatát önnel szorúl szóra közlenem. Mi végre az angol kormány s pápa közti concordatumot illeti, melly az irlandi lelkészek s világiak kedélyét méltán hozá lázongásba, ünnepleyesen nyilvánítom, s biztosítom önt, hogy kivévén a közhirt, arról sem egyenes, sem mellékes utakon mit sem tudok, s minden erőmet arra fordítandom, hogy azon eselszövényes terv, melly szent vallásunk tisztaságát s függetlenségét veszélyeztetné, megsemmisüljön. Említett propagandai utasítás Fanson bibornok-praefectus s Brunelli titkár aláírásával köv.: „Emlékezhetik rá érseki méltóságod, mikép 1839d. mart. 12d. szent gyűlésünkől levelet kapott, mellyben ő szentsége XVI. Gregoly pápa urunk nevében szorgoskodva ajánlók önnek, hogy Irland azon praelatusainak s lelkészeinek, kik arról ismeretesek, hogy nagyon politikai ügyekbe merültek, s a statusviszonyokrul vigyázatlanul nyilatkoznak, üdvös tanácsot adjon s szent hivataljokkal inkább öszszhangzó viseletre gondosan intse öket. Nem kétkedik a szent gyűlekezze, hogy méltóságod buzgóságával munkálkodott ezen ezétra, s minden ügyekvést megkísértett, miket a dolog fontossága kívánt, s mik az aposto-

li szék iránti engedelmességtől várhatók voltak. Hogy azonban ön működésének reménylett sikere nem lön, világos azon táji nyilv. lapokból, mik némely lelkészek, s mi több, püspökök részint gyűlések s lakomák alkalmikor, részint templomban a néphez intézett beszédeit közlék, mik valóban, ha híveka tudósítások, nemtanúsítanak mást, mint hogy csak néhány lelkész gondol, mint illik, lelke üdvével, vallása jóllétével s az isten iránti tisztelettel, s ment idegen pol. pártok törekvései s vil. ügyektől. Nem titkolhatni, hogy ez szent gyülekezeti s ő szentségére szerföltt érzékenyül hatott; mert szegyenére, gyalázatára van az egyháznak, kárt okozhat az apostoli széknek, mennyiben ugy látszhatnak, mintha nem gondoskodott volna ideje korán ama lelkészek megintetéséről, s mintha szeretné vagy elnézné gondolkodás-módjokat. Hogy efféle sérelmek vagy panaszok nem egyszer valának hallhatók, tán tudja méltóságod; az apostoli szék ugyan szomoruan tapasztalva fájlalja ezt. Ez további oka, hogy a szent gyűlés ő szentsége ösztönzésére újra siet önnek irni ezen fontos tárgyról. Igen jól tudja ön tiszteletre méltó praelatus! miben áll a szent hivatal lényege s jelleme, mennyire illik és mennyire szükség vallásunk sérthetlenségére, hogy azok, kik a szent fogadásrészei, mint szeretetteljes mesterök tanítványai s isteni titkok sáfári, semmiféle szín alatt se vegyüljenek világi dolgokba; sőt nyugalmat, csöndet s békét árasztanak a népre stb. stb. — Dublinban azon hir szárnyalt, hogy O'Connell jövő hónapban nem Londonba, hanem Romába utazandik; másik különös beszéd: mikép Tyler elnök feleségét májusban Londont látogatná meg. Fogadtatása ugyan nem igen hízelgő lenne.

Franciaország.

A páirkamra jan. 14d. ülésében Montalembert gr. kelt ki az egyh. ügyek mellett, állítván, mikép a kormány a status iránti tulbuzgalombul elnyomá az egyházat, pedig független egyház legjobb szövetségese a statusnak. Soult ezen vád ellen védelemzé a status s ajánlá a statutörvények iránti engedelmességet. Ülés további folyama alatt Pelet de la Lozère, Dupin s Montalivet gr. ki itt is az ellenzékhez csatlakozék, támadák meg a polytechn. iskola elleni kormányrendeletet, mire Soult válaszolá, hogy a vizsgáló küldöttség javaslatára 17 növenedket nem bocsátottak vizsgálatra, de ezen intézkedés szerföltt szükséges volt azért, hogy az aluszékony fenyték ismét lábra kapjon. A jan. 15d. ülésben folytaták a választfelirati vitát. Boissy marq. megtámadására, ki külföldön a francia tengerészetet védtelennek állítá, Bourgoing felelt, ótal-mazván a diplomatákat s ügyviselőket. Ezután a választfelirasi 150 St elfogadák. Mi megtörténvén Moskwa hg szólt, kikelvén a marokkai békekötés ellen, melly nyomorult vége volt a fényesen kezdett hadjáratnak; a békekesség pontjai Algir biztosítására nézve nem elegendők s még nem is sikerítették. Szónok beszéde végén azon régi notát pengeté, hogy Franciaország a diesőli kezdett hadjáratot azért szakasztá félben, mert ugy akarta ezt Anglia, melly iránt mindenütt szolgálatkés. Guizot válaszolá: mikép Franciaország Anglia ijesztgetési daczára is megtámadá a marokkaiakat; Tangert Gibraltár előtt, Mogadort az angol hajóhad szemelátára bevetté. Franciaország ezen eljárása tökéletes függetlenséget tanusít; de Anglia is loyális volt. Franciaország békét kötött, mert Algirt mostani terjedelmében akarja megtartani, nem pedig új foglalásokat tenni. A szultán nem sikeríté ugyan még minden pontjaiban a szerződést; mert azt nem teheté. Abdelkaderrel azonban alkudozásba bocsátkozék, Fezbe meghitta s illő helyzetet ígért neki olly kikötéssel, hogy nyugton legyen. Azon főnökök közül, kik három v. négy berontásban részt vettek, néhányat letettek, mások most is fogva ülnek. Hogy kárpótlást nem követeltek, a szultán iránti tekintetből történt, s azért, mert nem akarak nagyon tühegyre állítani a dolgot, mi Franciaország afrikai helyzetére s politikájára nem is lett volna üdvös, mivel akkor, aztán hihető sőt bizonyos, a háboru jó darab, s határozatlan időig eltartott volna, mi-ből az országra több teher s zavar szállhatandott, mint a kárpótlás értéke. Mogador közvetlen odahagyását Joinville hg illőnek tartá s így kevés nap alatt két ezélt értünk el: megtanulta a marokkai szultán Franciaország hatalmát s mérséklétét. Jan. 16d. ülésben ugyszólván semmi nevezetes; 17d. a választfelirat 114 szóval 39 ellen elfogadták.

A' köv. kamra jan. 17d. ülést tartotta a' felirási javaslat meghallására, mely köv. hangzik: „Felség! Midőn kevés hónappal ez előtt szétoszlanék, komolylyá válhatott bonyolultságok aggodtatták felségedet. Midőn ma esőndes nyugalommal vennők elömlőkódásinkat, szerenesét kívánunk felségeddel együtt fegyvereink fényes sikeréhez, 's a' béke hirtelen helyreállításához. Afrikai birtokaink ismételt megtámadások ellen óalmazására jogszerű és szükséges volt a' marokkai háboru. Szárazföldi 's tengeri seregeink olly parancsnokok által vezéreltetvők, kik szövetségesek győzelemmel, bátorság 's vitézségben vetekedtek, ismét megmutatván egy szer: mit tehet Franciaország. Erők és tulnyomóságunk, kétszeresen bebizonyítva, hatalmunkba adá a' békét és Algir, hol ez évben Felségednek három fia harezolt bátyjokhoz méltókép, biztosítva lön vitézségünk 's mérsékletünk által. Közbejött események, mik első pillanatban a' Francia- 's Angolország közti barátságos viszonyt fölbontani képeseknek látszottak, élénk izgásba hozták mindkét országot 's Fels. kormánya egész figyelmét igénylék. Örömlőnkre szolgált hallani, hogy a' méltányosság 's jó akarat kölcsönös érzete a' két status közt szerenesés viszhangra talált, mely fontos nemcsak minjöllétünkre hanem a' világ békéjére is. Remélljük, mikép a' jogszerűség 's kibékülés kölcsönös szelleme az alkudozások ama sikerét idézi elő, mely a' kamarák több ízben nyilvánított ohajtása szerint a' rabszolgakereskedés elnyomtatásis biztosítja 's tengerészetiünket kizárólag nemzeti lobogónk hatalma alá ejti. A' Fels. előtt becses barátság kimutatása, 's az ohajtás: azt méltányosan viszonzni indíták arra Felségedet, hogy Nagybritannia királynéját meglátogassa. Méltán büszkélkedik Franciaország azon hódolásokkal, mikkel Fels. mindenütt fogadák. Fejdelmünk iránti ezen őszinte 's fényes tisztelet-nyilvánítások 's a' francia nép iránti szíves figyelem ujjalogai az általános béke tartós létének, 's honunk annak ölében, mintán kívül erejét 's méltóságát bebizonyítá, folytonos jóllét elemeit 's alkotmányos szabadsága békes erejét találja. Ezen hitben megerősít Fels. tudunkra adván, hogy viszonyai minden idegen hatalommal békések 's barátságosak. E' jó egyetértés a' szerződéses hű megtartásában fekszik. Franciaország nem feleli, hogy reménye 's gyámola egy nemes nemzetnek, mellynek jogait tiszteli. Fels. Franciaország szabad 's boldog! Böles törvények ölalma alatt, jó rendtartás mellett lelki erejének 's nemzeti munkásságának szárnyakat kölcsönöz. Munkálkodásából mindenütt hasznos haladás ered 's maga a' földmivelés sem marad tova ezen gyümölcsöző versenyzéstől, mit eddig még serkentgetni 's élesztgetni kellett. A' hitel növekedése, a' jövedelmek könnyű bevétele 's fölslege, míg egyfelől közgazdagsági növekedést 's általános bizalmat tanúsítanak, másfelől azt bizonyítják, hogy nem messze azon időpont, midőn a' pénzügyi sulygyen tökéletesen helyre áll. Felségeddel egyetértőleg törekszünk ezen cél-elérésre, létesítendők azon takarékoságot, mi az illetőleg méltányolt közszükségek mel-

lett megfér. Azon t. javaslatokat, miket Fels. előnkbe terjesztett, gondosan megvizsgáljuk 's éretten meghányjuk vetjük. Sire! az ég, mely Felségedet Franciaország szereneséje által szerenesésé teszi, ez év lefolytán családi örömeiben 's vigaszokban is részesíté. Fels. gyermekei száma szaporodott 's egyik fiának házassága, mi által a' Fels. előtt már az előtt is becses viszony még szorosb lön, Fels. olly élénk elégtelést szerze, mellynek Franciaország rokonszenve megfelelt. 'stb. 'stb. — A' tuillériakbéli nagy bál az idén is olly díszünnep lendett, mint mindig; ha néhány politikus savanyú képet nem csinált 's az arab főnökök megjelenése némi változatosságot nem szült volna. A' kir. család egészen jelen volt, Orleans hgnöt kivéve, kit azon határozata, hogy a' gyászruhát egyre viselendi, minden nagy társaságtul 's tánczünnepélyektől távol tart. Nevezetes, hogy minél inkább növekszik ezen szép család, annál érezhetőbb az Orleans hg halála okozta hiány. A' esodalkozás és sajnálkozás karöltve járnak. A' tánczot Amale hg kezdé meg Nemours hgnövel, és Joinville hgné, ki de Laborde grófot az „Institut“ tagját választá lovagul.

Poroszország.

A' „National“ szerint a' porosz király megengattatva országában szerte jelentkező élénkebb népmozgalmaktól — mellyek, kivált nagyobb városokban, különféle név, és ürügy alatt egyesülnek, 's jelmondatul a' nép- szólás- és sajtószabadságot, munkásosztály emancipációját kiáltozzák. Illy társulatok élén szabadelvűségök miatt hivatalaiktól elmozdított fiatal professorok, vagy III. Fridrich Vilmos által halálra ítéltek állanak — eltökélte magában a' bekövetkező zivatar megelőzése miatt népet a' k o t v á n n y a l ajándékozni meg. Melly elhatározottságáról említett uralkodó a' német szövetséget 's Európa minden udvarait tudósítá; de szerenesekivánólag csak Anglia válaszolt, ellenben Ausztria, Baden, Württemberg, és a' szász királyság ellene nyilatkozának a' népszerű 's magasztos hajlamnak: 's többnyire olly véleményben vannak, hogy egy porosz nemzeti constitutio a' német szövetségnek köztársasággá leendését következtetné. Ezen koholt híreiről a' Nationalnak Poroszország lakosai mit sem tudnak.

China.

Lyonban megjelenő le Rhone lap szerint Kiing es. biztos, kantoni alkirály 's a' mennyei birodalmi eszár rokona sept. 20kán Macaóba érkezett. Egy napi pihenés után francia követ Lagrené látogatására indult előre elküldvén életnagyságban lerajzolt mellképét. Előtte 150 lánças gyalog 's utána sovány lovakon testőrei vonultak. A' követség tagjai az elfogadaskor, dacára a' 32° hőségnek, nyakig gombolák be egyenruhájokat. Találkozáskor Lagrené és Kiing egymás karjai közé ereszkedének. Oct. 3án a' francia követség magához véve 12 tengerész tisztelet a' látogatást viszonzá: hol kölcsönös tisztelegések után Kiing Lagrené-t kezénel fogva értembe vezeté, mellynek közepén lombívék 's virágok közt chinai izléssel rendezett asztal nyúlt el.

A' rendező figyelme a' francziák irányában olly megelőző volt, hogy evési szokásuk ellenére a' botoeskák mellé még kanalat és villát is tétetett, de melly szívességet a' nyájas francziák vendéglők iránti vonalombul nem használtak. Asztalhoz ülve, az alkirály jobbán Cécile ellenadmirál, balján Lagrené ült. Chinai vendégek voltak: Huen cantoni főkinestárnok, 's első osztályu mandarin: Ton lin egyike a' pekingi 40 akadémikusoknak; Tschao cantoni alfőnök 's végre P a n t h i n - s c h e u - t i n - u a tiszteletbeli gazdag mandarin. Elsőben is czukorsütemények tétettek az asztalra: ezután minden vendégnek lepény nyújtott, mellynek alakját köv. értelmű négy chinai betű tevé: „10 ezer esztendőig tartó barátság Franciaország és China közt“ — Ezen egyszerű, de őszinte kívánatot nagy tetszéssel fogadák a' francziák. — Most áldomásozásra került a' sor, melly olly hatalmasan váltogatá egymást, hogy a' vendég francziák méltán józansággal bukástól tarthatának; mert az academicus lankadhatlan hűvel serkenté a' jelenlevőket ivásra 's e' mezőn maga olly buzgósággal vezérekedett, hogy ebéd közepén — mint tökéletesen ittas el kelle vinni. E' jelenet a' chinaikat legkevésbbé sem zavará meg. Kiing igen beszédessé lön, Lagrené-t folyton ivásra készteté; — az asztalra fölhordott étkekből botoeskájára szurván egyegy darabkát, azt vendégeinek szájába dugdosá: így tevének a' többi chinaiak is francia vendégeikkel, 's ez nálok rendkívüli udvariasság jele. Közönséges ital champagne volt. Midőn a' chinaiak poharaikat kiüríték, azt fenékek fölfordíták 's a' benmaralt eseppeket vendégeik poharába szivárogtaták. Kevéssel fölkelés előtt hordatott körül a' thea, czukor nélkül, keserűn. Ezekután kölcsönös barátságnyilatkozatok történtek. — „China és Franciaország ezental egy ország“ mondá Kiing. Végre 4 óraig tartott pohár-üritgetések után elváltak.

Külföldi elegy.

Svédország rendei jan. 3án valának a' királynál udvarlásan, midőn kijelenték: hogy ok az országgyűlés föladatait april 2ig be nem végezhetik. — Decemb. 30án volt az ausztriai eszári udvarhoz ki nevezett új török követ Nasi efendi szultánjánál busu-udvarlásan; honnét Belgrádon keresztül Bécsbe siet helyét elfoglalandó. — A' Gazette szerint az angol nemzeti adósság törlesztésére az évi jövedelem fölslegének 1/4de: 842.068 ft. sterl. 11 h. fordítatni rendeltetett. — Romában megjelent „Regolamente militare“ szerint a' pápai birodalom összes hadserege 12.669 gyalog 's 1382 lovasból áll; ezekhez számítandó a' Bolognának örködő két svajzi, 4100 főből álló ezred is. — Konstantinápolyi hírek szerint Mossul várost Tigris mellett nagy számu arab csapatok ismételve megtámadták: Diarbekirnél számos kurd csapat egyesült rablásaikat a' szárazon is gyakorlandásul. Amazok sikeretlen erőködéseik után a' város alól elvonultak, ezek megfékezésére pedig Kiamil pasa parancsnoksága alatt két hadosztályt küldött; melly rendelkezés a' portát minden gondtól fölmenté. —

ÉRTESÍTŐ.

Trattner és Károlyinál
Pesten úri utca, (453 szám alatt) megjelentek és minden könyvárus és könyvkötőnél megszerezhetők:

Az 1844diki Országgyűlési Törvényczikkelyek
8ad rétbén. Csinos borítékba kötve 20 pgő kr.
Ugyanott kaphatók: az 1836ki Törvényczikkelyek szinte 8ad rétbén 50 pgő kron, az 1840kiek 8o 1 pgő forinton.

Hirdetvény.
A' nm. m. kir. udv. kincstár részéről közhírré tétetik, hogy folyó 1844° iskolai évre, egy ugyanazon kir. kincstári benuatáshoz tartozó és évenként 80 pgő frtból álló iskolai segedelemdíj ürrült meg; mellynek megnyerhetése végett az illető esedzőknek következő feltételek tüzetnek ki:
1) Ezen segedelemdíj csak valóságos magyar kir. kincstári szolgálatban volt, vagy jelenleg levő, vagyis mint sóházi, harminczadi, gazdasági, bányászai, vagy postai tisztek fiait, vagy árvái részükre van rendelve.
2) Ebben csak olly ifjak részesülhetnek, kik a' nemzeti iskolákból már kilép-

tek, 's a' mult 1843° iskolai évben jó erkölcsi viseletük mellett, a' tudományokban jeles előmenetelt tettek, azaz emi- nentiát nyertek.
3) Elkerülhetlenül szükséges, hogy az esedzők ebbeli folyamodásukat leg- felebb folyó esztendei február hava utolsó napjáig a' nm. magyar kir. udv. kincstár iktató hivatalánál benyujtsák és azokhoz az illető ifjakat érdeklő eredeti iskolai bizonyítványokat csatolják.
4) Továbbá kívántatik: hogy a' könyörgőlevelekben az illető szülék tulajdon szolgálatjok idejét és gyermekeik számát hitelen bebizonyítsák, melly utóbbi hiteles bebizonyítás gyámalyaktól

is gondnokságuk alatt levő árvákra nézve megkívántatik.

5) Magában értődik: hogy ezen segedelemdíjra a' nem valóságos kir. kincstári tisztek fiait, valamint azok is, kik csak a' nemzeti iskolákba járnak, vagy nem jeles előmenetűek; ugy nemkülönben azok, kiknek esedező leveleik a' kitűzött határnapnak elmúltával, vagy pedig a' kívánt eredeti iskolai bizonyítványok nélkül nyujtatnak be, számot nem tarthatnak. 2-3

A' nm. m. k. udv. kincst. kegyes rendelkezésből köhírré tétetik: hogy 1844d. évi diósgyőri uradalombeli termésű 73 hordó majorsági, és 493 hordó dézma-borok, 1815d. év febr. 8kán Miskolczon tartandó nyilvános árverés útján készpénz fizetés mellett eladatni fognak. 3-3

C s ő d.

A' zágrábi kir. főiskolákban megürrült hitszónoki és keresztyéntudományi tanítókézre, melly 800 pgő frt évi fizetéssel van ellátva, szokott csődnek a' zágrábi megyés püspök előtt leendő tartására f. 1845diki évi feb. hó 2odik napja levén kitüzelve — annak honszertei szokott módu tudomássá tétele ezennel közöltetik. 1-3

Gabonár váltó garasban, Pesten pesti, egyebült pozs. meről érve.

Tisztalás.	Készlet.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Kukorica.
Pesten, január 24. (pesti m.)	110 - 128	72 - 89	66 - 73	55 - 62	54 - 60
Veszprémben, „ 10. (pozsi m.)	75 - 77	56 - 58	— 45	— 47	— 36
Pécsen, „ 4. „ „	— 73	— 60	— 50	— 40	— 45
Győrött, „ 11. „ „	70 - 71	— 55	— 56	— 40	— 38
N. Szombatban „ 21. „ „	84 - 88	—	62 - 66	43 - 45	34 - 39
Mosonyban, „ 16. „ „	20 - 110	—	60 - 72	39 - 45	39 - 45
Pozsonyban, „ 22. „ „	86 - 110	—	62 - 69	50 - 53	40 - 45
Miskolczon, „ 11. „ „	65 - 70	55 - 60	47 - 53	53 - 40	25 - 26

Dunavizállítás: jan. 22kén: 3' 9" 3" a' 0 fölött.